

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-23-14>

УДК 330.341.1

ЕКОНОМІЧНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ «СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ СФЕРИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ»

ECONOMIC AND LEGAL ANALYSIS OF THE IMPLEMENTATION OF THE «STRATEGY FOR DEVELOPMENT OF INNOVATIVE ACTIVITY FOR THE PERIOD UNTIL 2030»

Дзюба Оксана Миколаївна

кандидат економічних наук, доцент,
Національний транспортний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2411-5844>

Шевченко Ольга Євгенівна

аспірант,
Національний транспортний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9996-7689>

Dziuba Oksana, Shevchenko Olha
National Transport University

Стаття присвячена економічно-правовому аналізу «Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року» та впливу її на розвиток інноваційної діяльності в Україні. Було досліджено напрямки реалізації стратегії та окреслено низку проблем, які можуть впливати на її ефективну реалізацію та розвиток інноваційної діяльності в цілому. Встановлено, що на сьогоднішній день для ефективної реалізації стратегії важливим є узгодження нормативно-правової бази, яка регулює інноваційну діяльність, забезпечення функціонування інноваційної інфраструктури, а також розвиток інноваційної культури суспільства, як необхідної складової економічних відносин, оскільки саме інноваційна культура забезпечує сприйнятливості людей до нових ідей, їх готовність і здібність підтримувати і реалізувати інновації в усіх сферах життя.

Ключові слова: інноваційна діяльність, інноваційне підприємництво, стратегія, нормативно-правове забезпечення, інноваційна інфраструктура, інноваційна культура.

Статья посвящена экономико-правовому анализу «Стратегии развития сферы инновационной деятельности на период до 2030 года» и влияние ее на развитие инновационной деятельности в Украине. Были исследованы направления реализации стратегии и намечено ряд проблем, которые могут влиять на ее эффективную реализацию и развитие инновационной деятельности в целом. Установлено, что на сегодняшний день для эффективной реализации стратегии важно согласование нормативно-правовой базы, регулирующей инновационную деятельность, обеспечение функционирования инновационной инфраструктуры, а также развитие инновационной культуры общества, как необходимой составляющей экономических отношений, поскольку именно инновационная культура обеспечивает восприимчивость людей к новым идеям, их готовность и способность поддерживать и реализовать инновации во всех сферах жизни.

Ключевые слова: инновационная деятельность, инновационное предпринимательство, стратегия, нормативно-правовое обеспечение, инновационная инфраструктура, инновационная культура.

The object of study of the article is the economic and legal support for the implementation of the "Strategy for the development of innovation for the period up to 2030." The corresponding strategy is one of the main documents whose main task is to achieve effective development of innovations in Ukraine. To implement the development of innovative economy and innovative activities in this document set a number of tasks, the solution of which should ensure rapid and high-quality transformation of creative ideas into innovative products and services. The solution of each of the set tasks today requires a thorough study of all related problems that exist in the development of innovation in Ukraine. Among the main problems that affect the effective implementation of the Strategy, the authors

highlight the following: imperfect legal framework, lack of proper infrastructure, inefficient government policy in the field of innovation. If we talk about the shortcomings of legal legislation, a large number of scientists have come to the conclusion that the current innovation legislation of Ukraine is partial and unsystematic. The shortcomings of the legislation, which need to be harmonized as a matter of priority, are differences in the definition of the following terms: "innovation", "innovation", "innovation project", "innovation development system", "innovation policy", etc. Regarding the lack of quality innovation infrastructure, it should be noted that for the effective functioning of the system is important interaction and coherence between its actors. The authors also noted the importance of the existence of an innovative culture, which plays not the least role in the implementation of the Strategy. Innovative culture contributes to the awareness of economic actors of the relationship between the introduction of new knowledge and technology and the benefits of it. In order to effectively develop innovation in our country, it is necessary to eliminate a number of shortcomings that exist today. The study of existing problems made it possible to analyze the main directions of the Strategy implementation and suggest possible ways to improve them.

Keywords: innovative activity, innovative entrepreneurship, strategy, normative-legal maintenance, innovative infrastructure, innovative culture.

Постановка проблеми. В сучасних світових реаліях основним чинником, який визначає конкурентоспроможність держави, є інноваційність її економіки та можливості адаптуватися до сучасних швидких змін. За останні роки Україна активно починає розвивати свій інтелектуальний потенціал, зокрема і в розвитку інновацій та інноваційного підприємництва. Але, на жаль, на сьогоднішній день для розвитку інноваційної діяльності та інноваційного підприємництва в Україні створено недостатньо умов як в економічному плані, так і в правовому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В основу стратегії лягли безліч факторів, які прямо чи опосередковано впливають на розвиток інноваційної діяльності та економіки в цілому. Як показує аналіз сучасної літератури та наукових праць, існує ряд вітчизняних та зарубіжних науковців, що також активно досліджують інновації в підприємстві, зокрема: Балабанова Л.В., Сардак О.В., Ящишина І.В., Майлован В.В. та інші. Не зважаючи на велику кількість досліджень інновацій та інноваційного підприємництва, дане питання залишається не повністю розкритим саме з того боку, що стосується впливу відповідної Стратегії на розвиток та вдосконалення інноваційної діяльності в Україні.

Мета дослідження. Метою статті є проведення всебічного аналізу «Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року» як одного з основних документів, завданням якого є сприяння ефективному розвитку інноваційної діяльності в Україні.

Виклад основного матеріалу. З 2013 до 2018 років схвалено майже 40 стратегічних документів щодо розвитку інновацій, однак вони мають виключно галузевий характер (йдеться про Стратегію розвитку промислового комплексу України, Стратегію розвитку експорту продукції сільського господарства,

харчової та переробної промисловості до 2026 року, Стратегія низьковуглецевого розвитку до 2050 року і т. ін.).

Для того щоб вирішити проблеми розвитку інноваційної діяльності та інноваційного підприємництва в Україні у 2019 році Кабінетом міністрів України була прийнята Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року (далі – Стратегія), основною метою якої стала розбудова національної інноваційної екосистеми для забезпечення швидкого та якісного перетворення креативних ідей в інноваційні продукти та послуги.

Основними завданнями, які виділяються в Стратегії є [1]:

1. Створення сприятливого нормативно-правового поля для суб'єктів господарювання, що провадять інноваційну діяльність.

2. Розвиток інноваційної інфраструктури, методично-консалтингове забезпечення, розширення зв'язків вітчизняних науковців і винахідників з іноземними підприємствами.

3. Підвищення рівня спроможності, що реалізується як шляхом культурно-просвітницької діяльності та підвищення інноваційної культури, так і через освітню діяльність, спрямовану на забезпечення успішної кар'єри молоді після завершення навчання у закладах вищої освіти за одним з обраних напрямів: започаткування власної справи, робота на підприємстві, що відповідає сучасному технологічному рівню, або наукова (викладацька) робота.

4. Збільшення фінансування наукових досліджень на конкурсній основі з акцентуванням уваги на переході результатів, отриманих у рамках фундаментальних наукових досліджень, у тематиці прикладних наукових досліджень і науково-технічних розробок, до фінансування яких залучається бізнес.

5. Перегляд пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки з метою їх наближення до напрямів, визначених у розвинутих державах

світу, на основі сучасних світових технологічних трендів.

6. Створення у межах населених пунктів місць, призначених передусім для розгортання інтелектуальної, творчої діяльності, раціоналізаторського руху, розвитку креативних індустрій (зокрема виділення територій, створення на них відповідної інфраструктури, надання інформаційно-аналітичного та методичного забезпечення розвитку інноваційної культури).

7. Створення із залученням світових експертів, тренерів, наставників, європейської мережі підприємництва (EEN) шкіл обміну досвідом та національних ресурсів з навчання підприємству та інноваціям, зокрема мережі підвищення кваліфікації як для викладачів, так і для керівників закладів вищої освіти та наукових установ.

8. Покращення якості освіти шляхом наближення її до потреб глобального ринку та потреб у фахівців, здатних створювати, адаптувати та використовувати технологічні інновації, підтримка запровадження навчальних дисциплін з підприємництва, фінансової грамотності та охорони інтелектуальної власності.

Для реалізації поставлених завдань в Стратегії перш за все потрібно розв'язати низку проблем, існуючих на шляху розвитку інноваційної діяльності в Україні. На сьогоднішній день такими проблемами є:

– відсутність стимулювання інноваційної діяльності підприємств з боку держави зокрема, оскільки здебільшого вона проводиться за рахунок власних коштів підприємств;

– недосконалість законодавчої бази зокрема відсутній належний правовий захист інтелектуальної власності;

– відсутність належної інфраструктури та механізмів комерціалізації науковотехнічних розробок;

– неефективна державна регулятивна політика та інш.

В самій Стратегії закладено ряд напрямів і способів розв'язання існуючих проблем та вирішення поставлених завдань. На рис. 1 зображено напрямки реалізації поставлених задач з розвитку інноваційної діяльності в Україні до 2030 року.

На наш погляд удосконалення кожного з цих напрямків реалізації Стратегії дозволить більш ефективно вирішити її завдання. Тому розглянемо детально кожен з зазначених напрямків.

Першим напрямком на шляху ефективної реалізації Стратегії є створення сприятливого

нормативно-правового забезпечення інноваційної діяльності в Україні.

Відповідний інтерес до даного питання насамперед пов'язаний з тим, що в результаті багатьох досліджень питання правового забезпечення інноваційної діяльності, майже всі науковці дійшли висновку, що чинне інноваційне законодавство України є частковим, фрагментарним, дезінтегрованим і безсистемним.

Для визначення оптимальних шляхів розвитку інноваційного законодавства України необхідно провести аналіз його сучасного стану і структури, з'ясувати наявність і достатність підстав для його систематизації, а також визначити правові форми її здійснення з метою окреслення шляхів підвищення ефективності та можливі напрямки подальшого розвитку національного законодавства про інноваційну діяльність.

Інноваційна діяльність, як і будь-який інший вид діяльності, має керуватися нормами чинного законодавства України. Якщо аналізувати сучасну нормативно-правову базу, яка регулює відповідний вид діяльності в Україні, то в цілому ми можемо сказати, що на сьогодні в нашій державі майже створено законодавче підґрунтя для здійснення і розвитку інновацій але все ж за кількістю і якістю нормативних законодавчих актів українська нормативна база поступається подібним системам у розвинутих країнах світу.

В таблиці 1 відображено основні нормативно-правові акти основна задача яких регулювати та захищати інноваційну діяльність в Україні.

При здійсненні аналізу існуючої нормативно-правової бази, яка регулює інноваційну діяльність в Україні недоліками законодавчого регулювання, які потребують першочергово узгодження, є розбіжності у визначенні таких термінів: «інновація», «інноваційна діяльність», «інноваційний проект», «система інноваційного розвитку», «інноваційна політика» тощо.

Так, наприклад термін «інноваційна діяльність» в Законі України «Про інноваційну діяльність» [6] визначається, як діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг.

У Законі України «Про інвестиційну діяльність» [5] інноваційну діяльність визначено вже, як одну з форм інвестиційної діяльності, що здійснюється з метою впровадження

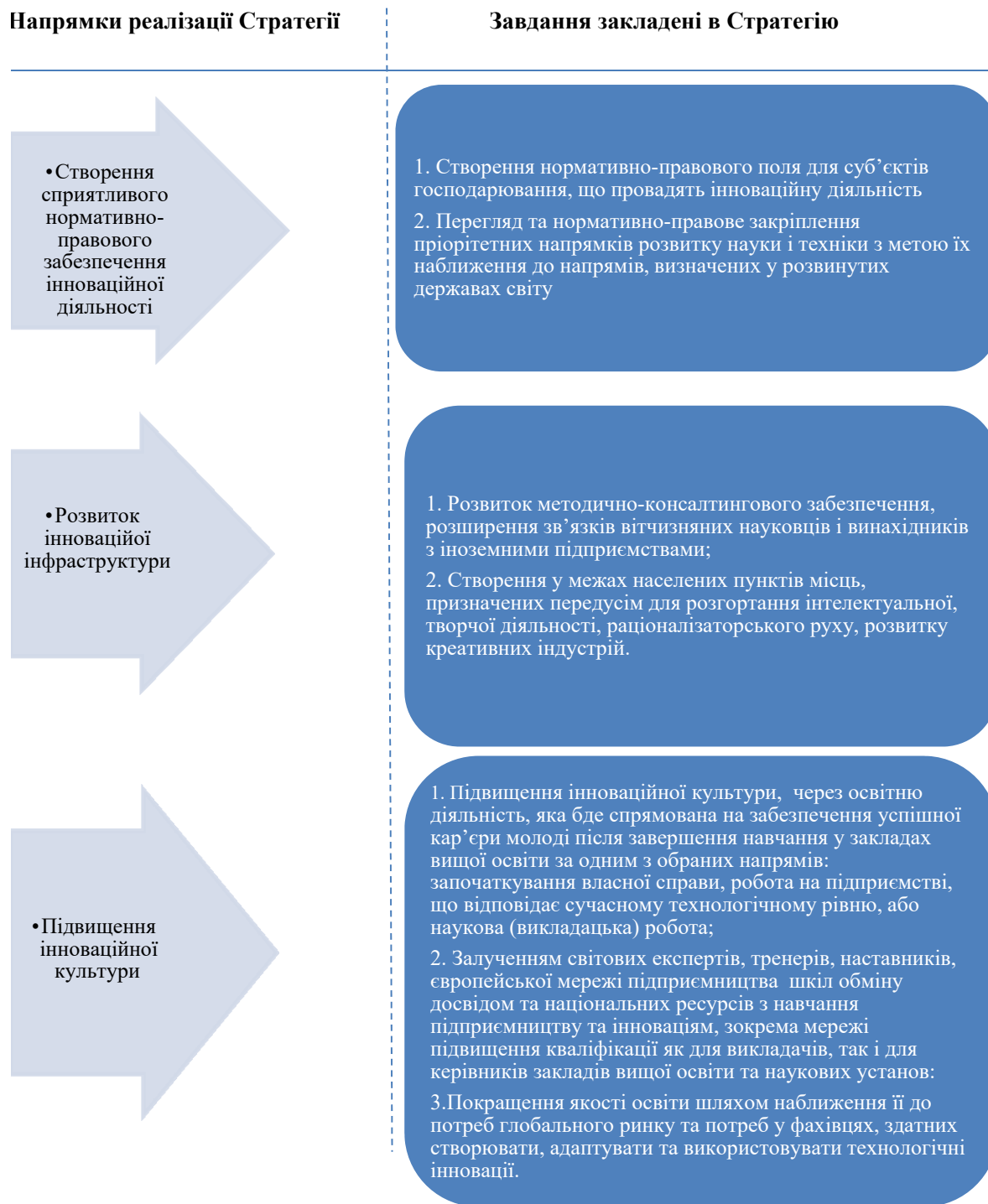

Рис. 1. Напрямки реалізації Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року

Джерело: розроблено автором на основі [1]

досягнень науково-технічного прогресу у виробництво і соціальну сферу, що охоплює: випуск і поширення принципово нових видів техніки та технологій; прогресивні міжгалузеві структурні зрушення; реалізацію довгострокових науково-технічних програм з великими

строками окупності витрат; фінансування фундаментальних досліджень для здійснення якісних змін у стані продуктивних сил; розробку і впровадження нової, ресурсозберігаючої технології, призначеної для поліпшення соціального і екологічного становища.

Таблиця 1

Нормативно правові акти, що регулюють інноваційну діяльність в Україні

	Нормативно-правовий акт	Основні положення
1	Конституція України	Ст. 54 гарантує громадянам свободу наукової і технічної, а також інших видів творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав. Держава сприяє розвитку науки, встановленню наукових зв'язків України зі світовим співтовариством.
2	Господарський кодекс України від 16.01.2003 р.	Розділ 34 Кодексу регулює інноваційну діяльність, як вид господарської діяльності
3	Закон України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків»	Визначає правові та економічні засади запровадження та функціонування спеціального режиму інноваційної діяльності технологічних парків
4	Закон України «Про інвестиційну діяльність»	Визначає загальні правові, економічні та соціальні умови інвестиційної діяльності на території України
5	Закон України «Про інноваційну діяльність»	Забезпечує взаємодію науки, освіти, виробництва, фінансово-кредитної сфери у розвитку інноваційної діяльності; ефективне використання ринкових механізмів для сприяння інноваційній діяльності, підтримка підприємництва у науково-виробничій сфері тощо).
6	Закон України «Про державні цільові програми»	Визначає засади розроблення, затвердження та виконання державних цільових програм (в тому числі і програм пов'язаних з інноваційною діяльністю) .
7	Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»	Визначає правові, економічні, організаційні та фінансові засади державного регулювання діяльності у сфері трансферу технологій і спрямований на забезпечення ефективного використання науково-технічного та інтелектуального потенціалу України, технологічності виробництва продукції, охорони майнових прав на вітчизняні технології на території держав, де планується або здійснюється їх використання, розширення міжнародного науковотехнічного співробітництва у цій сфері.
8	Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні»	Закріплює правові, економічні та організаційні засади формування цілісної системи пріоритетних напрямів інноваційної діяльності та їх реалізації в Україні забезпечення інноваційної моделі розвитку економіки шляхом концентрації ресурсів держави на пріоритетних напрямках науково-технічного оновлення виробництва, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках
9	Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу»	Визначає правові, організаційні і фінансові основи експертної діяльності в науково-технічній сфері, а також загальні основи і принципи регулювання суспільних відносин у галузі організації та проведення наукової та науково-технічної експертизи з метою забезпечення наукового обґрунтування структури і змісту пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки, наукових, науково-технічних, соціально-економічних, екологічних програм і проектів, визначення напрямів науково-технічної діяльності, аналізу та оцінки ефективності використання науково-технічного потенціалу, результатів досліджень
10	Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»	Визначає правові, організаційні та фінансові засади функціонування і розвитку у сфері наукової і науково-технічної діяльності, створює умови для провадження наукової і науково-технічної діяльності, задоволення потреб суспільства і держави у технологічному розвитку шляхом взаємодії освіти, науки, бізнесу та влади

Джерело: розроблено автором на основі [2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11]

У межах Господарського кодексу України інноваційна діяльність розглядається лише у сфері господарювання та визначається як діяльність учасників господарських відносин, що здійснюється на основі реалізації інвестицій з метою виконання довгострокових науково-технічних програм з тривалими строками окупності витрат і впровадження нових науково-технічних досягнень у виробництво та інші сфери суспільного життя [3].

Наявні невідповідності у законодавстві спричиняють суттєві незручності під час ведення інноваційної діяльності суб'єктами господарювання, а крім того, залишають законодавчо неврегульованою ланку «виникнення та розробки нових знань», зумовлюючи проблеми у стимулюванні інноваційної діяльності, наданні й застосуванні пільг та у правильному тлумаченні нормативно-правових документів, які регулюють цей процес. Недостатня конкретизація ключових напрямів, визначених Законом України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» [9], їх неузгодженість з основними напрямами науково-технічної діяльності не сприяють розвитку високоукладної економіки України та не дозволяють запровадити для різних її рівнів відповідні механізми реалізації.

Отже, нормативно-правового забезпечення інноваційної діяльності повинно охоплювати правові норми різної галузевої належності, якими регулюються відносини, що виникають у процесі організації та здійснення інноваційної діяльності, відповідати світовим вимогам і перебувати в авангарді стимулювання ведення господарської діяльності в науково-технологічних галузях економіки.

Саме нормативно-правове забезпечення інноваційного розвитку є першим кроком у подоланні диспропорцій в економіці нашої держави та становленні інноваційної моделі розвитку економіки.

Наступним, не менш важливим кроком на шляху реалізації Стратегії є вдосконалення інноваційної інфраструктури та розширення зв'язків вітчизняних науковців і винахідників з вітчизняними та іноземними підприємствами, які активно впроваджують інновації у своїй діяльності.

Створення інфраструктурного забезпечення для стабільного функціонування інноваційних галузей підприємництва в Україні є на сьогодні найбільш актуальним питанням. Щоб зрозуміти, як само інноваційна інфраструктура може вплинути на досягнення цілей

закладених в Стратегії розглянемо більш детально, що вона собою являє.

Згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність» до інноваційної інфраструктури відноситься сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги з інноваційної діяльності (фінансові, консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні тощо) [6].

Широке коло суб'єктів, які складають інституційну основу інноваційної інфраструктури, виконують різні за своїм функціональним призначенням завдання, забезпечуючи її цілісність та комплексне функціонування. У науковій літературі до них відносять різні за своєю організаційно-правовою природою та спеціалізацією суб'єкти господарювання: технологічні та наукові парки, технополіси, стартапи, венчурні фонди, бізнес-інкубатори, центри трансферу технологій, центри комерціалізації, біржі інтелектуальної власності тощо [13].

Видове розмаїття системи суб'єктів інноваційної інфраструктури дає можливість здійснювати різного роду забезпечення та обслуговування інноваційної діяльності, зокрема, матеріально-технічне (виробниче), фінансове, інформаційно-кадрове. Проте неузгоджена робота між ними створює значні перешкоди для ефективного розвитку інноваційної сфери.

На сьогоднішній день для ефективного функціонування відповідної системи важливим впровадження ряду заходів, які забезпечать її ефективне функціонування. На нашу думку такими заходами є:

1. Створення цілісної та узгодженої інноваційної інфраструктури, інститути якої, могли б забезпечувати кругообіг матеріальних, фінансових та інтелектуальних потоків, а також регулювати раціональні економічні відносини між суб'єктами господарювання. Саме узгоджена робота та взаємодія суб'єктів інноваційної інфраструктури дасть змогу пришвидшити темпи розвитку вітчизняної економіки.

2. Створення нових та підтримка діяльності вже існуючих технопарків, інноваційно-технологічних центрів, наукових парків, міст високих технологій, бізнес-інкубаторів, інноваційно-технологічних та інжинірингових фірм, малих та середніх інноваційних підприємств.

3. Розвиток та приведення до сучасного рівня виробничо-технологічного і наукового потенціалу країни.

4. Посилення попиту на інновації з боку виробничого сектору, що сприятиме ство-

ренню та розвитку окремих елементів інфраструктури інноваційної діяльності.

Третім напрямком реалізації Стратегії є підвищення інноваційної культури серед українського суспільства та підприємців зокрема.

Одним з основних факторів активізації інноваційної діяльності є інноваційна культура підприємств та установ, які створюють та впроваджують інновації.

Світовий досвід в сфері управління вказує на те, що сьогодні подолати інноваційну стагнацію лише завдяки інвестиціям неможливо. Виникає потреба в актуалізації використання творчого потенціалу суспільства поряд з фінансовими методами стимулювання інноваційної діяльності. І тому в умовах сьогодення комерційний успіх підприємства залежить насамперед від здатності управлінців забезпечити баланс між творчістю та ефективністю і від застосування стратегій соціального спрямування.

Значення інноваційної культури зростає при переході від індустріальної економіки до економіки знань, у відповідних умовах необхідним є формування інноваційної культури в суспільстві в цілому, а також у трудових колективах підприємств та установ зокрема стійкої традиції сприймати нове, здатності й готовності комплексно його використовувати в інтересах загального прогресу. Слід зазначити, що впровадження певних правил та норм, які сприяють формуванню єдності цілей власників, менеджерів і трудового колективу суб'єкта господарювання, значно підвищує конкурентоспроможність і ефективність його діяльності, дає змогу досягати високих результатів.

Економічні трактування інноваційної культури пов'язують із її впливом на мотиваційну сферу діяльності, сприйнятливості людей до нових ідей, їх готовності і здатності щодо створення, підтримки, впровадження нововведень, формування інноваційної економіки. Вона може виступити тією силою, яка сприятиме активному введенню у обіг технічних, продуктових, технологічних, організаційних нововведень. На думку Ящишина І.В. саме ідеї інноваційної культури здатні сформулювати основу створення інноваційного простору для широкого використання досягнень науки і техніки для зменшення соціальної нерівності, подолання бідності, забезпечення доступності освіти, високих технологій, якісної продукції, зростання соціальної справедливості [14, с. 96].

У свою чергу Балабанов Л.В. дає наступне визначення інноваційній культурі – це різно-

вид організаційної культури, який сформулювався за рахунок прагнення людини до кращих та якісних змін у їхньому житті, що є важливим соціальним аспектом суспільного розвитку [15].

Можна сказати, що інноваційна культура є інструментом, який забезпечує сприйнятливості людей до нових ідей, та відображає їх готовність і здібність підтримувати і реалізувати інновації в усіх сферах життя.

Інноваційна культура може розглядатися також як комплексний соціальний феномен, який органічно поєднує питання науки, освіти, культури з соціальною і, перш за все, професійною практикою в різних сферах спільноти: управлінні, економіці, освіті, культурі.

На нашу думку інноваційна культура – це відношення та сприйняття людиною та суспільством різних нововведень в діапазоні від толерантного відношення до інновацій, що їх оточують до готовності та здатності створення таких інновацій.

Інноваційна культура є важливою складовою реалізації Стратегії, але на даний час розвиток інноваційної культури в Україні гальмує ряд негативних факторів. Серед основних таких факторів, ми б хотіли виділити наступні:

- 1) низький рівень усвідомлення суспільством необхідності його участі у формуванні свого добробуту;
- 2) страх перед новим та застарілі методи ведення бізнесу;
- 3) незацікавленість у підвищенні кваліфікації;
- 4) відсутність мотивації до інноваційної діяльності.

Економічне зростання та технологічні зміни на думку Й. Шумпетера завжди супроводжуються творчою деструкцією, яка передбачає заміну старого новим, тобто нові галузі перебирають на себе функції старих, нові фірми перехоплюють бізнес уже наявних підприємств, нові вміння і технології роблять поточні навички застарілими.

Саме страх перед творчою деструкцією є основною проблемою у розвитку інноваційної культури, оскільки опір людей до чогось нового не дозволяє усвідомити того, що під економічним розвитком слід розуміти не просто процес збільшення кращих машин або освіченіших людей, а й трансформаційний процес, який передбачає заміну старого новим. Тому економічний розвиток і відбувається у тих країнах, що не бояться змін, та в яких деструкція не блокується підприємцями, які використовують застарілі методи ведення бізнесу та бояться втратити свої економічні привілеї та політичними діячами, які бояться позбутися своєї політичної влади.

В реаліях сьогодення інноваційна культура стає необхідною складовою сучасної економіки, оскільки саме від усвідомлення суб'єктами економічних відносин взаємозв'язку між впровадженням нових знань і технологій та отриманням вигоди від цього напряму залежить успішність інноваційних процесів. Створення сприйнятливої середовища для отримання нової інформації, її акумуляції, передачі, розповсюдження, засвоєння, та реалізації, а також комплексна взаємодія інноваційної культури та економічних знань може забезпечити необхідний рівень всіх сторін соціально-економічного розвитку країни.

Можна сказати, що безпосереднє формування інноваційної культури відбувається через створення інноваційно-культурного простору. Основними характеристиками інноваційно-культурного простору є його всезагальність, тобто значимість основних характеристик незалежно від країни, її соціально-економічного устрою, а також глобальність за масштабами розповсюдження. Інноваційно-культурний простір допомагає розвитку інтелектуального ресурсу суспільства, формуванню людського капіталу на основі впровадження елементів інноваційної культури.

Висновки. Отже розглянувши основні завдання, які стоять перед Стратегією та дослідивши основні напрямки досягнення відповідних задач, можна сказати наступне: не достатньо лише окреслити задачі, необхідно ретельно переглянути та вдосконалити ряд факторів, які прямо чи опосередковано можуть впливати на розвиток інновацій та інноваційної діяльності в Україні.

Незважаючи на те, що Україна взяла курс на становлення економіки інноваційного типу, слід констатувати, що на даному етапі економіка є не інноваційною, а інноваційно орі-

єнтованою. Тобто інноваційна спрямованість обрана її основним курсом, досягнення якого стане можливим лише шляхом оновлення сучасних суспільно-політичних і економіко-правових базисів, створення нових інститутів та здійснення трансформаційних процесів в економіці, формування якісно нового комплексу галузей, основним ресурсом яких стануть знання та інформація.

На сьогоднішній день існує ще ряд недоліків, які слід усунути для того щоб ефективно розвивати інновації в нашій державі. Такими недоліками є відсутність стратегічного мислення, рішень і культури, політичної волі суб'єктів управлінського впливу, ефективно реалізованих комплексних заходів і дій. Також слід зазначити, що серед сучасних проблем основне місце належить налагодженню роботи інноваційної інфраструктури, а саме забезпечити пряму та ефективну співпрацю між науково-дослідними установами та бізнесом.

Також важливим є розвиток інноваційної культури та усвідомлення важливості людського капіталу на шляху розвитку інноваційної діяльності.

Розвиток людського капіталу в інноваційній економіці повинен характеризуватись такими ознаками: створення інноваційних підприємств, до яких залучені науковці тощо; підвищення якості та загальнодоступності навчання, вироблення компенсаційних заходів та впровадження стипендіальних програм; посилення адаптивного потенціалу суб'єктів господарювання через впровадження управлінських інновацій та інноваційних рішень в сфері організації праці, соціальної відповідальності бізнесу, управління змінами; підтримка стажувань і семінарів між вітчизняними підприємствами і освітніми закладами тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України; Стратегія від 10.07.2019 № 526-р Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>.
2. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
3. Господарський кодекс України: Закон від 16.01.2003 № 436-IV. Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
4. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків: Закон України від 16.07.1999 р. № 991-XIV /Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-14#Text>.
5. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1999 № 1560-XII. Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>.
6. Про інноваційну діяльність: Закон України від 05.12.2012 № 5460-VI. Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/40-15>.

7. Про державні цільові програми: Закон України від 18.03. 2004 №1621-IV. Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15#Text>.
8. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій: Закон України від 14.09.2006 № 143-V. Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16#Text>.
9. Про пріоритетні напрямки інноваційної діяльності в Україні: Закон України 08.09.2011 № 3715-VI. Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>.
10. Про наукову і науково-технічну експертизу: Закон України від 10.02.1995 № 51/95-ВР. Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80#Text>.
11. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.
12. Малойван В.В. Інноваційна інфраструктура: методологічні засади правового регулювання. *Право та інновації*. 2015. № 2 (10). С. 43–48. URL: <https://ndipzir.org.ua/wpcontent/uploads/2016/06/Maloivan10.pdf>.
13. Ящишина І.В. Розвиток інноваційної культури суспільства: проблеми та перспективи. *Матеріали V науково-практичної конференції 21 травня 2010 р.* Сімферополь. Центр розвитку освіти, науки та інновацій, 2010. 321 с.
14. Балабанова Л.В., Сардак О.В. Організація праці менеджера : підруч. 2-е вид., перер. та доп. – Київ : ВД «Професіонал», 2007. 416 с.

REFERENCES:

1. On approval of the Strategy for the development of innovation in the period up to 2030: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine; Strategy dated July 10, 2019 № 526-r. The Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>.
2. The Constitution of Ukraine, Law of 28.06.1996 № 254k/96-VR. The Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>.
3. Commercial Code of Ukraine: Law of 16.01.2003 № 436-IV. The Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
4. On the special regime of innovative activity of technology parks: Law of Ukraine of 16.07.1999 № 991-XIV. The Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-14#Text>.
5. On investment activity: Law of Ukraine of September 18, 1999 № 1560-XII. Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>.
6. On innovation activity: Law of Ukraine of 05.12.2012 № 5460-VI. Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/40-15>.
7. On state target programs: Law of Ukraine of 18.03. 2004 №1621-IV / The Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15#Text>.
8. On state regulation of activities in the field of technology transfer: Law of Ukraine of 14.09.2006 № 143-V. Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16#Text>.
9. On priority areas of innovation in Ukraine: Law of Ukraine 08.09.2011 № 3715-VI. Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>.
10. On scientific and scientific-technical expertise: Law of Ukraine of 10.02.1995 № 51/95-VR. Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80#Text>.
11. On scientific and scientific-technical activity: Law of Ukraine of 26.11.2015 № 848-VIII. Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.
12. Maloyvan V.V. (2015) Innovation infrastructure: methodological principles of legal regulation. Law and Innovation, no. 2 (10), pp. 43–48. Available at: <https://ndipzir.org.ua/wpcontent/uploads/2016/06/Maloivan10.pdf>.
13. Yashchyshyna I.V.(2010). Development of innovative culture of society: problems and prospects. *Proceedings of the V scientific-practical conference on May 21, 2010*. Simferopol. Center for Education, Science and Innovation Development, 321 p.
14. Balabanova L.V., Sardak O.V. (2007) Organization of work of the manager: textbook, 2nd ed., Break. and ext. Kyiv: VD «Professional», 416 p.